

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR DE PALAMÓS

A CÀRREC DE MÀRIUS CAROL, GUANYADOR DEL PREMI PRUDENCI BERTRANA DE NOVEL·LA, AMB L'OBRA L'HOMME DELS PIJAMES DE SEDA .

Palamosins i palamosines:

Aquest any la vostra alcaldessa ha volgut, amb bon criteri, que el pregó de la festa major es faci a La Catifa, a tocar de la casa –o potser hauria de dir del lloc on hi havia la casa– on va anar a viure Truman Capote quan va venir a la Costa Brava per escriure “A sang freda”, d’això ara fa 50 anys. No deixa de ser ben curiós que, disposant de tot el món per escollir, Capote anés a triar Palamós per refugiar-se, a fi d’escriure la que esdevindria la seva obra mestra. Ja deia Josep Pla que, un cop vist Atenes i Nova York, i vivint a l’Empordà, un ja ho havia vist tot i podia estalviar-se la resta. Capote havia estat a Grècia i vivia a Manhattan, així que tenia tota la lògica planiana que anés a raure a una vila empordanesa com aquesta.

El cert és que va llogar la casa de la Catifa per un mes i mig, com explica en una carta, amb la intenció d’anar després a un altre indret de la costa espanyola, portuguesa, italiana o francesa. Però la tranquil·litat que a Palamós es respirava, el color de l’aigua i l’encís del paisatge el van captivar. Només l’amoïnava que el menjar del país es cuinés amb oli d’oliva. Igualment s’adonà que la ginebra era força més barata, s’acostumà al plaer de l’anonimat i descobrirà les gambes, i decidirà quedar-se sis mesos, repetint experiència els dos estiu següents. I no tinc cap mena de dubte, és més, em consta, que va gaudir de la nit de Sant Joan, dels banys nocturns, de les fogueres i de la festa d’aquest dia. L’amic Josep Colomer m’ha explicat com Capote es va fascinar per la sardana, que no falta mai per la festa major, una dansa ancestral de reminiscències druides.

I el va sorprendre el dinar de festa major, un cop superada la fase de desconcert davant la cuina de l'oli d'oliva. De fet, passat Sant Joan, s'havia engreixat tres quilos.

Truman Capote va arribar en cotxe a Palamós, després de creuar de punta a punta França, amb el seu musculós company Jack, una gata siamesa, un caniche cec i un bulldog vell i vint-i-cinc maletes. Devien semblar la família Ulisses dels nostres tebeos d'infantesa. Segurament va ser un altre americà resident a la badia, el també escriptor Robert Ruark, qui li va recomanar la vila, a qui a la vegada li havia fet descobrir l'actriu Madelleine Carroll. És curiós com la Costa Brava la van anar descobrint tanta gent a través del boca orella als anys cinquanta. El cert és que el municipi de Palamós ha tingut dos grans publicistes com el pintor Josep Maria Sert, artista que igual pintava un mural pel Waldorf Astoria de Nova York que un altre per la Societat de Nacions de Ginebra, i Alberto Puig Palau, “l'únic playboy català que hi ha hagut”, segons definició d'Oriol Regàs. Si l'un va fer passar pel Mas Juny des de la Marlene Dietritch fins a la Coco Chanel, passant pel Luchino Visconti, Francesc Cambó o Salvador Dalí; l'altre va ser mecenes del pintor Josep Guinovart, de la ballaora La Chunga i del cantant Joan Manuel Serrat, que van estar allotjats al Mas Castell. En concret va ser l'Alberto Puig Plau qui va convèncer a Albert Lewin de rodar la pel·lícula “Pandora” a la Costa Brava quan havia pensat filmar-la a Grècia o Itàlia. Gràcies a això aquest paisatge es va fer més internacional amb l'Ava Gardner i el Frank Sinatra com a convidats especials.

A vegades he pensat que si Truman Capote hagués vingut abans, potser hauria fet que l'Audrey Hepburn vestida de negre es mengés un croissant de la pastisseria Samsó davant de la joieria del carrer Major en lloc de fer-ho amb una mitja lluna de la Cinquena Avinguda mentre es mirava l'aparador de Tiffany's. Les festes del mas de l'Alberto Puig Palau

poc tenien a envejar a les de l'Uptown que retrata a "Esmorzar amb diamants". Es podrà dir que Palamós no és Nova York però ha acabat tenint gratacels, "partys" amb cel·lebritats i fotògrafs tan bons com els americans que l'han immortalitzat.

No voldria seguir sense agrair aquesta oportunitat que avui tinc d'estar aquí adreçant-me a tots vostès en un dia tan assenyalat com el de la revetlla de Sant Joan, preludi de la festa major, que celebra el solstici de l'estiu. Jo, com Capote, també un dia vaig venir a passar unes vacances al 1971 i des de llavors no passa any que noi trobi una excusa per tornar-hi. El llibre "L'home dels pijames de seda", que ha obtingut el Premi Prudenci Bertrana i el Premi Maria Àngels Anglada, m'ha donat l'oportunitat de tornar-hi sovint en els darrers temps. Recordo amb emoció el dia que, acompanyat del meu bon amic Albert Arbós i de l'imprescindible Francesc Sánchez Carcassés, vàrem poder conèixer la casa de Cala Senià, gràcies a la gentilesa de la seva actual propietària, la Beatriu Ferrer-Salat. La vàrem recórrer tota: de fet, ens va sorprendre que pràcticament estava com la devia conèixer Capote, amb la mateixa cuina econòmica i la mateixa taula on hi devia escriure, al menys quan no ho feia, amb pijama, al llit. Per la seva terrassa davant del mar hi van passar personatges notables del segle XX, com Lee Radziwill, germana de Jacqueline Kennedy, el fotògraf de la jet Cecil Beaton, la excèntrica milionària Gloria Vanderbilt, l'il·lustre fabricant de salses Jack Heinz o la fina escriptora Harper Lee. Pensar que la cunyada del president John Fitzgerald Kennedy es va comprometre a portar-lo l'any següent perquè gaudís d'aquell paratge feia que es desbordés la nostra fantasia, imaginant-nos John i Jacqueline pel carrer Major de Palamós o sopant a Los Caracoles o a la Maria de Cadaqués, envoltats de policies del FBI amb ulleres RayBan i micròfons als punys de les mànigues. Una visita així hauria estat una veritable revolució per a la tranquil·la vila de Palamós, encara que ben mirat potser encara ens haurien

canviat una mica més el paisatge, en detriment de les gambes de Palamós que s'exportarien totes a Washington i haurien desplaçat de les cartes dels restaurant als crancs del Maine.

Voldria avui convidar-vos a gaudir de la festa major, que arriba puntualment quan l'estiu truca a la porta per renovar il·lusions. I fer-ho amb una mica de mesura: aquí no val recórrer a Capote, que consumia la ginebra i el whisky en quantitats generoses. No són temps precisament fàcils. Un dia ens en vàrem anar a dormir creient-nos rics i al dia següent ens vàrem despertar sabent-nos pobres. Hi ha gent que ho passa malament i en un país burgès com el nostre, però d'ànima socialdemòcrata, això ens dol. Però penso que la festa que avui comença no resulta un moment per oblidar penes, sinó per recuperar les bones sensacions. Són uns dies per passar-s'ho bé, a la vegada que fem un acte de fe en el país. Aquesta vila les ha vist de tots colors en el decurs de la seva història, que s'inicia el 1277 quan el rei Pere II construeix el port reial. Si Palamós va poder refer-se de l'escomesa del cruel i sanguinari pirata Barba-roja, com no podrà remuntar aquesta crisi provocada per altres corsaris, encara que de camisa blanca i corbata de ratlles.

Capote va escriure que l'aigua de Palamós és tan blava i cristal·lina com l'ull d'una sirena. Són temps de no escoltar els cants de les sirenes, ni encantar-se mirant-los els ulls. Cal demostrar ara que, com a poble, sabem tirar endavant, superar les dificultats i guanyar el futur. Perquè, com li va passar a l'Ulisses de l'Odissea, un dia aquelles mateixes sirenes que proclamaren la grandesa de l'heroi, proclamaran la nostra gesta.

Que comenci doncs la festa, que l'esperit innovador de Capote ens acompanyi i que Palamós continuï dient al món que aquí no és que un s'hi trobi bé, és que es troba a la glòria.

Visca Palamós! Visca Catalunya! I Visca la Festa Major!

